

Monumentnummer*: 517758

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 december 2001**
Kadaster deel/nr **82777/16**

*Woonplaats** **Helenaveen** *Gemeente** **Deurne** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Helenaveen** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Deurne** *Sectie** **H** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **9391**

*Omschrijving***

Inleiding

De N.H. EN GEREFORMEERDE KERK te Helenaveen is een eenvoudig zaalvormig kerkgebouw dat in de architectuur elementen van Waterstaatsstijl vertoont. Het gebouw dateert uit 1867 en heeft de jaren nagenoeg ongewijzigd getrotseerd. In 1883 werd in de voorgevel een forse memoriesteen ingemetseld, bij gelegenheid van het overlijden van de predikant Swalue.

Omschrijving

De kerk heeft een globaal rechthoekige plattegrond en bestaat uit een zuidelijke gevel met ingang en geveltoren en een schip van vijf traveeën met driezijdige sluiting op het noorden. Het handvorm bakstenen gebouw onder zadeldak met kruispannen heeft een gecementeerde, van schijnvoegen voorziene zijgevel. Tegen alle gevels zijn lisenen gemetseld. De zuidelijke gevel heeft een eensteens middenrisaliet met opgeklampte vleugeldeer, waarboven een geprofileerd omlijst gietijzeren rondboogvenster met eenvoudige lancet- en oculusindeling. De gepleisterde afdeklijst met gestuct rondboogfries, bij de middenrisaliet met gestuct pediment waarin een klein venster, wordt bekroond door een geveltoren, gedekt met leien in Maasdekking en heeft een kleine spits op vierkante grondslag, voorzien van luidklok en uurwerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het interieur zijn onder meer van belang de gestucte kruisribgewelven, voorzien van trekankers, de kansel aan de noordzijde, en het houten zangkoor in de eerste travee. Links naast de vleugeldeur in de zuidelijke gevel bevindt zich een ovale hardstenen gedenkplaat met de ingebeitelde tekst: "E.B. Swalue / geb. 11 Febr. 1839 / gest. 5 Juni 1883 / Romein 1:16".

Waardering

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het protestantisme in een uitzonderingspositie in het katholieke zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de preekkerk. Het gebouw heeft architectuurhistorisch belang door de sobere Waterstaatsstijl en de romaniserende detaillering die eenvoud maar ook een ingehouden representativiteit uitstralen. Het heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere situering, verbonden met de ontwikkeling van de ontginningsnederzetting. Het is gaaf bewaard gebleven en van belang vanwege de architectuur-historische, typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk